

Nulmeting HBvanONS

Werkversie

Leeswijzer 6 februari-groep

Dit document bevat de conceptvragenlijsten voor de nulmeting van HBvanONS. De nulmeting bestaat uit twee delen:

1. een reflectie- en ontwikkelingsgericht deel voor de scholen, en
2. een feitelijke meting voor de Lokale Tafel.

De merkbare (ervaren) en meetbare (feitelijke) gegevens uit deel 1 en 2 worden in samenhang bekeken - twee kanten van dezelfde medaille. Zo versterken sturing, beleidsontwikkeling en uitvoering in de praktijk elkaar. Dit ondersteunt het gezamenlijke handelen vanuit de ambities van HBvanONS en vergroot het vertrouwen in de aanpak. De vragenlijsten sluiten aan op het eerder ontwikkelde Canvas en het ontwikkelmodel voor verschillende typen scholen met voorzieningen. Analyse en reflectie op de output van deel 1 en 2 kunnen plaatsvinden op meerdere niveaus en plekken: op school, binnen het bestuur, aan de Lokale Tafel en regionaal binnen Zeeluwe.

De vragenlijsten worden via Forms uitgezet. De gevraagde gegevens kunnen per bestuur eenvoudig in een Excel-bestand worden aangeleverd. Ter oriëntatie zijn de vragen eerst in dit werkbestand gegeven; daarna worden ze in Forms gepresenteerd.

Naast deze vragenlijsten is deel 3 in ontwikkeling: formats voor ontwikkelplannen voor de Lokale Tafel en voor de scholen. Bij de afname van de nulmeting en in de gesprekken aan de Lokale Tafels daaromheen wordt duidelijk hoe deze formats de gewenste richting zo goed mogelijk ondersteunen. Daarom zijn de formats nog niet toegevoegd; zij worden op een later moment aangeboden.

Ten slotte: zowel het Canvas als de vragenlijsten sluiten aan bij de (concept) [Basisondersteuning HB](#) (m.n. blz. 11 en 12). De verwachting is dat dit document landelijk wordt doorgevoerd. Mocht dit anders verlopen, dan kan HBvanONS een eigen document Basisondersteuning HB hanteren.

De **rode tekst** in het document hebben geen inhoudelijke betekenis, het zijn aanwijzingen om de betreffende vragen op een goede manier in Forms te zetten.

Wijzigingen ten opzichte van de versie van 26 september 2025 zijn geel gemarkeerd.

Vragenlijst Integrale Nulmeting & Ontwikkelplan HBvanOns

Toelichting: deze vragenlijst bestaat uit twee delen. Het eerste deel is gericht op reflectie en ontwikkeling. Het tweede deel brengt feitelijke (bestuurlijke) stand van zaken in beeld. De locatiedirecteur vult de vragenlijst voor de eigen school in. Het bestuur verzamelt de vragenlijsten van de eigen scholen en maakt een bestuurlijke samenvatting gegroepeerd in scholen per gemeente. De Lokale Tafel bespreekt de bestuurlijke samenvattingen en stuurt een lokale bestuurlijke samenvatting naar Zeeluwe. De bestuurder van Zeeluwe maakt een regionale samenvatting.

Algemene gegevens vragenlijst scholen

- School, schoolgrootte (aantal leerlingen, fte medewerkers)
- Onderdeel van bestuur
- Hoort bij lokale tafel
- Afnamedatum
- Ingevuld door

Deel 1 – Reflectie en ontwikkelingsgericht

Schoolgericht, voedt reflectie, dialoog en ontwikkelplan; antwoorden kunnen met ja/nee narratief en/of puntsgewijs worden genoteerd, voorwaardelijk om te bepalen welk schooltype een school heeft. Beginpunt van de nulmeting naar het huidige dekkend aanbod.

(Onderweg naar) Type A – onderzoeksvragen

1. Heb je kennisgenomen van de (concept) [basisondersteuning HB](#), specifiek blz. 11 en 12? Ja/ nee
2. De school voldoet aan de (concept) [basisondersteuning](#), (ja/ we zijn onderweg - >50%/ nee - <50%).

Voor het leesgemak staan hieronder de criteria uit de basisondersteuning HB weergegeven:

Beleid

- Het schoolbestuur met alle vestigingen heeft beleid over het signaleren van ondersteuningsbehoeften bij leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid, van instroom tot uitstroom van leerlingen en ook bij de overgang van po naar vo. Daarbij is er aandacht voor onderpresteren. De school voert het beschreven beleid uit.
- Het schoolbestuur met alle vestigingen heeft beleid over de ondersteuning bij (hoog)begaafdheid, aansluitend bij de visie van de school gericht op goed onderwijs voor alle leerlingen. De school voert het beschreven beleid uit.

Kennis en vaardigheden

- De school heeft kennis over verschillende perspectieven op (hoog)begaafdheid.
- De school heeft kennis over het signaleren van ondersteuningsbehoeften.
- De school heeft kennis over divergent differentiëren: het inspelen op verschillen in leertempo, leerpotentieel en interesses.
- De school doet een beroep op een specialist hoogbegaafdheid of een professional met expertise in (hoog)begaafdheid. De school heeft deze expertise intern of weet deze extern in samenwerking met andere scholen, het schoolbestuur of samenwerkingsverband te verkrijgen.

- Deze specialist ondersteunt het team bij het signaleren van ondersteuningsbehoeften en helpt bij het vormgeven van een passend onderwijsaanbod. De specialist draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsprofessionals en het aanbod.
- De school ondersteunt het team in de vorm van tijd, geld en expertise bij het verbeteren van hun kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen, specifiek voor (hoog)begaafdheid, aansluitend bij de behoeftes van het personeel en bij de populatie van de school.

Passende ondersteuning

- De school signaleert ondersteuningsbehoeften bij leerlingen die onderpresteren.
 - De school faciliteert haar onderwijspersoneel om tot optimale differentiatie te komen binnen de onderwijscontext.
 - De school past het lesaanbod aan om het ontwikkelingspotentieel van leerlingen te stimuleren, afgestemd op hun niveau en tempo. Ook de sociale en emotionele ontwikkeling krijgt aandacht.
 - Verschillende vormen van differentiatie kunnen tegelijk worden ingezet. Voorbeelden zijn: verrijken van het lesaanbod, compacten (overslaan van overbodige herhalings- en oefenstof), versnellen binnen een vakgebied of door een leerjaar over te slaan en het bieden van andere vakken aansluitend bij de interesses van de leerling. Versnellen in de vorm van een of meerdere jaren overslaan maakt geen deel uit van de basisondersteuning.
 - De school stimuleert socialisatie en persoonsvorming van leerlingen. Dit kan bijvoorbeeld door samenwerkingen of contactmomenten tussen deze leerlingen te organiseren, eventueel met ondersteuning van het schoolbestuur, het samenwerkingsverband of de gemeente.
3. De school betreft (hoog)begaafde leerlingen en ouders structureel bij de signalering van ondersteuningsbehoeften, de aanpassing van de context en de evaluatie van het onderwijs. (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks).
 - Beschrijf kort wat sterke punten en ontwikkelpunten zijn.
 4. De school is nog sterk afhankelijk van externe ondersteuning door het samenwerkingsverband, gespecialiseerd onderwijs en/ of externe oplossingen voor (hoog)begaafde leerlingen. Oplossingen worden in of in de nabije omgeving van de school gevonden. (Dit is van toepassing/ we zijn goed op weg/ we zijn niet sterk afhankelijk van externe oplossingen)
 - Beschrijf kort wat sterke punten en ontwikkelpunten zijn.
 5. Als aanvulling op de basisondersteuning hb: de school doet actief mee met de kennisdeling en intervisie binnen HBvanONS (leren, halen en brengen). (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft.
 6. Dit zijn onze sterke punten (open vraag, noem voorbeelden).
 7. Dit zijn onze ontwikkelpunten (open vraag).
 8. We hebben deze opmerkingen/ reflectie/ vragen (open vraag).

→ ga verder naar Deel 2 van de vragenlijst.

Analyse en afweging bij (Onderweg naar) type A: als op alle vragen ja geantwoord kan worden en goede voorbeelden daarvan genoemd kunnen worden, herkent de school zich in schooltype A en kan onderzocht worden of de school zich ook in type B herkent. Het kan ook zijn dat een deel van de school zich in type A herkent en dat een deel van de school nog niet zover is: ook dan kan verder onderzocht worden of de school zich gedeeltelijk al in type B herkent.

Als een of meer vragen met 'nee' of meerdere vragen met 'we zijn goed op weg' beantwoord worden, dan herkent de school zich grotendeels in de beschrijving van 'Onderweg naar type A' en is type A de ontwikkelrichting.

Het ontwikkelplan wordt afgestemd op de concrete ontwikkelpunten uit bovenstaande vragenlijst. Er zijn verdiepende reflectievragen beschikbaar om het ontwikkelplan concreet, effectief en haalbaar te maken.

Aanvullende vragen voor type B

1. De school herkent zich niet meer in type A en is verder in ontwikkeling (ja/ nee).
2. Optioneel: de school herkent zich deels in type A en een deel van de school is verder in ontwikkeling. (ja/ nee/ niet van toepassing + toelichting).
3. De school heeft naast de 1^e leerlijn ook aanbod voor compacten tot 40% aangevuld met een extra aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen gericht op verrijken en verdiepen (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks).
 - Beschrijf kort wat sterke punten en ontwikkelpunten zijn. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
4. De school heeft naast de 1^e leerlijn beleid op versnellen in leerstof en/ of in leerjaar. (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks)
 - Beschrijf kort wat sterke punten en ontwikkelpunten zijn. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
5. De school biedt lichte ondersteuning voor sociaal emotionele ontwikkeling, de begeleiding is afgestemd op kinderen met (hoog)begaafdheid (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
6. De school heeft een aanbod voor de versterking van executive functies. (ja/ we zijn goed op weg/ niet of nauwelijks).
7. De school voldoet aan de landelijke norm basisondersteuning (hoog)begaafdheid en kan daarnaast tot 25% compacten. (ja/ nee/ niet van toepassing).
8. Dit zijn onze sterke punten (open vraag, noem voorbeelden).
9. Dit zijn onze ontwikkelpunten (open vraag).
10. We hebben deze opmerkingen/ reflectie/ vragen (open vraag).

→ ga verder naar Deel 2 van de vragenlijst.

Analyse en afweging bij type B: als op alle vragen ja geantwoord kan worden, herkent de school zich in schooltype B en kan onderzocht worden of de school zich in type C herkent. Het kan ook zijn dat een deel van de school zich in type B herkent en dat een deel van de school nog niet zover is: ook dan kan verder onderzocht worden of de school zich gedeeltelijk al in type C herkent. Als een of meer vragen met 'nee' of meerdere vragen met 'we zijn goed op weg' beantwoord worden, dan herkent de school zich grotendeels in de beschrijving van type A. Type B is dan de ontwikkelrichting.

Het ontwikkelplan wordt afgestemd op de concrete ontwikkelpunten uit bovenstaande vragenlijst. Bij het ontwikkelplan kan de school gebruiken om het ontwikkelplan concreet, effectief en haalbaar te maken.

Aanvullende vragen voor type C

11. De school is verder in ontwikkeling dan type A of B (ja/ nee)
12. De school heeft de ambitie om zich tot type C te ontwikkelen. In de lokale context van de school is er behoefte aan de ontwikkeling van een school met type C (ja/ deels/ nee).
13. Optioneel: de school herkent zich deels in type B en een deel van de school is verder in ontwikkeling. (ja/ nee/ niet van toepassing).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
14. De school heeft een aanbod in deeltijd of in eigen leerlijnen voor basisvakken (ochtend) en zaakvakken (middag) door bijv. groepsdoorbrekend werken of andere flexibele organisatievormen volgens **de vier lagen van de ondersteuningspiramide**. (ja/ we zijn onderweg/ nee)
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
15. De school organiseert meerdere dagen per week groepsdoorbrekend werken en/ of andere vormen van peergrouponderwijs. Leerlingen trekken regelmatig met peers op tijdens in het leerproces. (ja/ we zijn onderweg/ nee).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
16. De school heeft voor intensieve ondersteuning en volledig peergrouponderwijs nog externen nodig of andere scholen nodig. (ja/ we zijn onderweg/ nee).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
17. De school voldoet aan de landelijke norm basisondersteuning (hoog)begaafdheid en kan daarnaast tot 25% compacten. (ja/ nee/ niet van toepassing).
18. Er is een interne HB-specialist op school beschikbaar. (ja/ we zijn onderweg/ nee).
19. Alle leerkrachten hebben basiskennis van HB (ja/ we zijn onderweg/ nee)
20. Dit zijn onze sterke punten (open vraag).
21. Dit zijn onze ontwikkelpunten (open vraag).
22. We hebben deze opmerkingen/ reflectie/ vragen (open vraag).

→ ga verder naar Deel 2 van de vragenlijst.

Aanvullende vragen voor type D

1. De school is verder in ontwikkeling dan type A, B, of C (ja/ nee).
2. De school heeft de ambitie om zich tot type D te ontwikkelen en in de lokale context van de school is er behoefte aan de ontwikkeling van een school met type D. (ja/ deels/ nee).
3. Optioneel: de school herkent zich deels in type C: een deel van de school is verder in ontwikkeling. (ja/ nee/ niet van toepassing).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
4. De school verzorgt hybride (voltijds)onderwijs met een inclusief aanbod voor (hoog)begaafde en reguliere leerlingen. (ja/ nee/ niet van toepassing).

- Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
5. De school biedt maatwerk door een flexibele organisatie van het onderwijs en nauwe samenwerking tussen onderwijs en zorg tussen regulier en hb-onderwijs. (ja/ nee/ niet van toepassing).
 - Beschrijf kort waarom je dit antwoord geeft. Waaruit blijkt dit, wat doet de school?
 6. De school voldoet aan de landelijke norm basisondersteuning (hoog)begaafdheid en kan daarnaast tot 25% compacten. (ja/ nee/ niet van toepassing).
 7. Dit zijn onze sterke punten (open vraag, noem voorbeelden).
 8. Dit zijn onze ontwikkelpunten (open vraag).
 9. We hebben deze opmerkingen/ reflectie/ vragen (open vraag).

→ ga verder naar Deel 2 van de vragenlijst.

Deel 2 - Feitelijk (invulbaar in cijfers, met ja/nee)

Toelichting: deel 2 geeft de 'harde nulmeting' die op schoolniveau wordt ingevuld en op bestuursniveau wordt geanalyseerd en verzameld per gemeente. De Lokale tafel analyseert de gegevens, maakt een lokaal plan voor de vervolgstappen en deelt de analyse en plan met de bestuurder van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband maakt een analyse over de gehele regio en maakt een regionaal plan van aanpak: bestuurlijk en ontwikkelingsgericht. De vragen zijn geordend naar onderwerp. De invuller dient er mee te rekenen dat er dwarsverbanden kunnen zijn.

Bijvoorbeeld: het Proces Passend HB-Onderwijs en ouderbetrokkenheid zijn aparte onderwerpen in de vragenlijst, terwijl er ook relatie tussen deze thema's is. Dit kan meegenomen worden in de reflectie op de uitkomst en het opstellen van het ontwikkelplan, bijvoorbeeld: bij een goede signalering is het van belang de signalen van ouders serieus te nemen en het Proces Passend HB-Onderwijs consequent te hanteren.

Proces Passend HB-Onderwijs en Signalering

1. Heeft de school kennis van signalering van (hoog)begaafde leerlingen? (ja/nee)
2. Heeft de school kennisgenomen van het Proces Passend HB-Onderwijs van HBvanONS ([link toevoegen zodra gereed](#))? (ja/nee)
3. Hanteert de school het Proces Passend HB-Onderwijs consequent? (ja/nee)
4. Hoeveel leerlingen zijn in schooljaar 2024-2025 geïdentificeerd als (mogelijk) (hoog)begaafd? (aantal, in welke groepen?)
5. Heeft de school een vastgesteld signaleringsinstrument voor en/ of een procedure voor signalering van (hoog)begaafdheid? (ja/nee)
6. Werkt de school voor- en na signalering van (hoog)begaafde leerlingen structureel aan aanpassing van de context bij onderwijsbehoeften van leerlingen (in plaats van kinderen na signalering te verwijzen naar een andere onderwijsplek)? (ja/nee).

Expertise en scholing

7. Is er een intern benoemde hb-coördinator of specialist (ja/nee, fte/uren/ aantal leraren met expertise in tabel).
8. Wordt er voor het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen gebruik gemaakt van externe expertise (ja/nee; fte/uren, aantal in tabel)
9. Hoeveel docenten op de school zijn (aantal Fte's en uren) zijn competent om onderwijs te verzorgen aan leerlingen die HB-onderwijs resp. type C en/of D nodig hebben?
10. Weten leraren hoe ze in de school vragen kunnen stellen over (hoog)begaafde leerlingen en bij wie? (ja/ deels/ onvoldoende).
11. Heeft het team structureel scholing gevolgd in HB (minimaal een basiscursus, opfriscursus en inwerkprogramma)? (ja/nee + toelichting welke?)
12. Is er sprake van structurele kennisdeling en/ of uitwisseling van expertise met scholen in de lokale context? (ja/in ontwikkeling/ nee).
13. Hebben leraren de juiste vraagarticulatie (weten wat je moet weten, kunnen geven welke hulpvraag en/ of scholing je nodig hebt, zicht op welke nascholingsmogelijkheden er zijn?) (ja/ deels/ onvoldoende).

Aanpassing van de context, aanbod en extra ondersteuning in de school

14. Hoeveel leerlingen maken gebruik van een deeltijdvoorziening zoals een plusklas of een ander extra aanbod binnen school? (aantal, welke)
15. Hoeveel leerlingen in de school maken gebruik van HB-gerelateerde zorg? (bijvoorbeeld: sociaal-emotionele ondersteuning, training van executieve functies, gedragsondersteuning).
16. Wordt differentiatie en een afgestemd aanbod systematisch toegepast en is dit vastgelegd in SOP/schoolplan? (ja/nee)

Ontwikkeling van de school en het lokaal dekkend aanbod

17. Heeft de school in beeld in welk schooltype zij zich het meest herkennen? (ja/nee, welk type in open vraag).
18. Is er een ontwikkelplan voor de ontwikkeling naar een ander schooltype? (ja/nee/ nog niet).
16. Hoeveel (hoog)begaafde leerlingen nemen deel aan een type A, B, C- of D voorziening buiten de school? (aantal, per voorziening).
17. Open vraag: geef aan welke soort voorzieningen in of buiten de school worden gebruikt, bijvoorbeeld: interne plusklas, externe plusklas, deeltijd, particuliere plusklas en voltijd, zorgboerderij of andere tussenvoorziening.
18. In geval de school zelf onderwijs biedt van type B, C en/of D: hoeveel (hoog)begaafde leerlingen nemen deel aan een type B, C- of D voorziening binnen de school? (aantal, per voorziening).
19. Is er een ontwikkelplan om tot een naastgelegen schooltype (van A naar B, van B naar C etc.) te komen? (ja/nee).
20. Zijn er afspraken gemaakt met omliggende scholen over peergrouponderwijs? (ja/nee).

Ouderbetrokkenheid en communicatie

21. Gaat de school serieus om met signalen van ouders en worden ouders betrokken bij signalering, het vaststellen van onderwijsbehoeften en het aansluiten in de context? (ja/nee)
22. Worden leerlingen structureel betrokken bij (beslissingen) over hun leerontwikkeling? (ja/nee)

Faciliteiten

23. De maximale capaciteit van de school voldoet de komende vijf jaar om de gewenste ontwikkeling (richting type b, c of d. en bijbehorende ondersteuning) in te kunnen zetten (ja/ ja, er zijn wensen, nee) (wat is het maximaal aantal leerlingen dat een school kan bedienen voor het te ontwikkelen type?).
24. Geef desgewenst een korte toelichting.
25. Heeft de school een meerjaren leerlingprognose t.a.v. huisvesting?
26. Wat is de maximale capaciteit van de school om met de huidige faciliteiten (huisvesting, leermiddelen etc.; excl. leerkrachten) onderwijs te verzorgen aan leerlingen die HB-onderwijs resp. type C en/of D nodig hebben?
27. Hoeveel huisvestingscapaciteit is gewenst om de ontwikkeling van het gewenste type (B, C of D) te kunnen realiseren? **(tabel bijvoegen en/ of duidelijk uit de Excel te halen).**

Algemeen

28. Ruimte voor toelichting, *geef aan bij welke vraag of thema dit van toepassing is. (meerdere antwoorden mogelijk).*

Aanvullende Forms voor besturen Lokale Tafel

1. Alle scholen binnen het bestuur hebben de vragenlijst Deel 1 met de ontwikkelingsgerichte vragen ingevuld (ja/ nee).
2. Er is op basis van deze lijst een analyse per school, per bestuur en op de lokale tafel. (ja/ in ontwikkeling/ nee).
3. Het bestuur maakt tweejaarlijks een bestuurssamenvatting en bespreekt die aan de Lokale Tafel (ja/ in ontwikkeling/ nee) **(bij aanvang maandelijks of per kwartaal om responstijd kort te houden).**
4. De Lokale Tafel heeft een lokaal ontwikkelplan op basis van de doelen van HBvanONS met input van de nulmeting. (ja/ in ontwikkeling/ nee)
5. Ruimte voor toelichting, *geef aan bij welke vraag dit van toepassing is. (meerdere antwoorden mogelijk).*